

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

№4/2

2024

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ 2024 йил, 4/2-сони

Муассис: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2008 йил 31 декабрда
0561-рақам билан рўйхатга олинган.

ЎзР ОАК Риёсатининг 19.03.2017 й., 239/5-сонли қарори билан эътироф этилган

**Тахририят ижодий
жамоаси:**

Бош муҳаррир:

и.ф.д., проф. М.Э.Пўлатов

Бош муҳаррир

ўринбосари:

и.ф.н., проф. Д.Х.Асланова

Масъул котиб:

и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Муҳаррирлар:

и.ф.д., доцент Ф.А.Сафаров

PhD, доцент И.М.Пардаева

А.Х.Мингбоев

Техник муҳаррир:

и.ф.н., проф. А.Н.Холиқулов

Корректор:

PhD, доц. С.А.Бабаназарова

Саҳифаловчи:

PhD Х.Н.Очилова

1 йилда 4 маротаба
чоп этилади.

**Ўзбекистон худудида
тарқатилади.**

Тахририят манзили:

140100, Самарқанд шаҳар,
Амир Темур кўчаси, 9-уй,

тел.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

факс: +998(366)231-12-53
эл.почта:

samisiservis@mail.ru

Тахририят кенгаши раиси:

М.Э.Пўлатов – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис
институти ректори, и.ф.д., профессор

Тахририят кенгаши раиси ўринбосари:

Д.Х.Асланова – СамИСИ илмий ишлар ва
инновациялар бўйича проректори, и.ф.н., профессор

Тахрир кенгаши аъзолари:

Б.А.Бегалов – Ўзбекистон Республикаси Президенти
хузуридаги Статистика агентлиги директори, и.ф.д.,
профессор

М.Қ.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.К.Ғоибназаров – и.ф.д., профессор.

М.М.Мухаммедов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Д.Р.Зайналов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Муртазаев – ТДИУ СФ директори, и.ф.д., проф.

М.Р.Болтабаев – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Р.Х.Эргашев – ҚарМИИ профессори, и.ф.д.

И.С.Тўхлиев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

К.Б.Уразов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Қ.Ж.Мирзаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.И.Исроилов – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Г.М.Шодиева – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.Абдукаримов – СамИСИ профессори, и.ф.н.

Р.Қобилов – Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари

С.Н.Тошназаров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Р.Н.Нормахматов – СамИСИ профессори, т.ф.д.

А.Бектемиров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

М.Т.Алимова – СамИСИ профессори, и.ф.д.

З.Дж. Адилова – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Ш.О.Қувондиқов – СамИСИ профессори в.б., иқтисод
фанлари доктори

Л.Н.Халикова – СамИСИ профессори, DSc

Ф.А.Сафаров – СамИСИ доценти, DSc

А.М.Каримова – СамИСИ профессори в.б., DSc

МУНДАРИЖА:

НАЗАРИЯ ВА МЕТОДОЛОГИЯ	
Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев, Мурод Мухаммедович Мухаммедов Мамлакатимизда олиб борилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг асосий йўналишлари	5
Sanjarbek Komiljon o‘g‘li Boyjigitov Don va un mahsulotlari bozorida iste‘molchi xulq-atvori mezonlarini qo‘llash imkoniyatlari	11
Шавкат Собирович Олтаев Рақамли иқтисодиёт шароитида аҳоли турмуш даражасининг иқтисодий мазмуни ва уни ўлчаш кўрсаткичлари	14
Shirinboy Bo‘ron o‘g‘li O‘razaliyev Funksiya hosilasining iqtisodiyotdagi o‘rni	17
ИННОВАЦИЯ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ	
Сарвар Аюбовна Исхакова Развитие сферы услуг в условиях цифровой трансформации национальной экономики	20
Шехроза Маджитовна Каримова Инновации в сфере услуг общественного питания	25
Рахима Жамshedовна Курбанова Хизмат кўрсатиш корхоналарини рақамли иқтисодиётга ўтказишни татбиқ этиш модели	28
Зарина Муродовна Мухаммедова Хизматлар соҳасида инвестицион ресурсларни инновацияларга йўналтириш механизмлари	34
Eldor Anvarovich Nozimov Xizmat ko‘rsatishda elektron tijoratni samaradorligini oshirish	39
Shohista Baxriddin qizi Turdiyeva Elektron savdo va uning o‘ziga xos jihatlari	42
САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ	
Жунайдилло Садиевич Файзиев Озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлигини таъминлаш – иқтисодий ривожланиш гаровидир	45
Ғайрат Яхшибаевич Пардаев, Акрам Джуракулович Ғафуров, Рузбой Нормаматов Грек ёнғоғи мевасининг истеъмол қиймати ва ёнғоқ етиштиришда кўрсатиладиган хизматларнинг ташкилий-иқтисодий механизмларини такомиллаштириш	50
Shohruh Zafar o‘g‘li Jalilov Bog‘dorchilik tarmog‘ida investitsion faoliyatining nazariy asoslari	53
Muslimaxon G‘ayratjon qizi Sotvoldiyeva Ekologik va iqtisodiy barqarorlikni ta‘minlashda suv resurslarining ahamiyati va boshqaruvi	57
МЕҲНАТ, БАНДЛИК ВА КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ	
Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев, Озода Мамаюнусовна Пардаева, Мирзо Улугбекович Болтабоев Меҳнат бозори трансформациясида “юмшоқ” кўникмалар ва ижтимоий ҳимоянинг аҳамияти	62

Muslimaxon G‘ayratjon qizi Sotvoldiyeva – FarPI assistenti

EKOLOGIK VA IQTISODIY BARQARORLIKNI TA’MINLASHDA SUV RESURLARINING AHAMIYATI VA BOSHQARUVI

Annotatsiya. Maqolada global va O‘zbekiston miqyosida suv resurslarining ahamiyati, global va mahalliy darajada ekologik va iqtisodiy barqarorlikni ta’minlashda suvning muhim o‘rin tutishi, suv ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish uchun zarur va deyarli barcha barqaror rivojlanish maqsadlarida hissa qo‘shadigan omil ekanligi dalillar asosida asoslab berilgan. Global va O‘zbekiston miqyosida suv resurslari boshqaruvidagi muammo va imkoniyatlar tahlil qilingan. Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, suvdan samarali foydalanish va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishga qaratilgan takliflar berilgan.

Kalit so‘zlar: barqaror rivojlanish, global, muammolar, iqlim o‘zgarishi, O‘zbekiston, suv resurslari boshqaruvi, suvni qayta ishlash, innovatsion boshqaruv.

Kirish. Iqlim o‘zgarishi, aholi sonining ortishi va iqtisodiy faoliyatning kengayishi bugungi kunda suv resurslariga kuchli bosimni oshirmoqda. Suv resurslarining cheklanganligi ekologik va iqtisodiy barqarorlikka jiddiy tahdid solib, innovatsion boshqaruv yechimlarini talab etmoqda. Shu nuqtai nazardan, aylanma iqtisodiyot tamoyillarini suv xo‘jaligida qo‘llash nafaqat samaradorlikni oshiradi, balki barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda muhim omil hisoblanadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Suv resurslari boshqaruvi global va mahalliy darajada ekologik va iqtisodiy barqarorlikni ta’minlashda muhim o‘rin tutadi. Xalqaro adabiyotlarda suv resurslarini boshqarishga doir fikrlar Boulding, Meadows, Stahel va Reday-Mulvey, Frosch va Gallopoulos, 1989; Graedel va Allenby, Rockstromning ilmiy ishlari va asarlarida keltirib o‘tilgan. Hamma ta’riflar yer resurslari, suv resurslari cheklangan va sayyoraning o‘zi ifloslanishni boshqarish hamda o‘zlashtirish uchun cheklangan imkoniyatlarga ega ekanligini tan olgan holda, resurslar qiymatini maksimal darajada oshirish tamoyiliga ega ekanligiga e’tibor qaratilgan.

O‘zbekistonda esa suv tanqisligi va uning qayta ishlanishini rivojlantirish bo‘yicha mahalliy tadqiqotchilar davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirishni ta’kidlaydilar (Yuldashev va boshqalar, 2022). Qoraqalpog‘istonda olib borilgan tadqiqotlar esa donor tashkilotlar ko‘magi zarurligini ko‘rsatadi (Shodmonov, 2021).¹ Ilgari olib borilgan tadqiqotlarda, ular ko‘pincha suv resurslari boshqaruvining ekologik yoki iqtisodiy jihatlariga alohida e’tibor qaratgan, ammo ularning uyg‘unligi yetarlicha o‘rganilmagan.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot aralash metodlarni qo‘llagan holda olib borildi, bunda nazariy va empirik ma’lumotlar tahlili uyg‘unlashtirildi. Metodologiya bo‘yicha asosiy yondashuv iqtisodiy va statistik tahlil hamda so‘rovnoma, taqqoslash usullari qo‘llanildi.

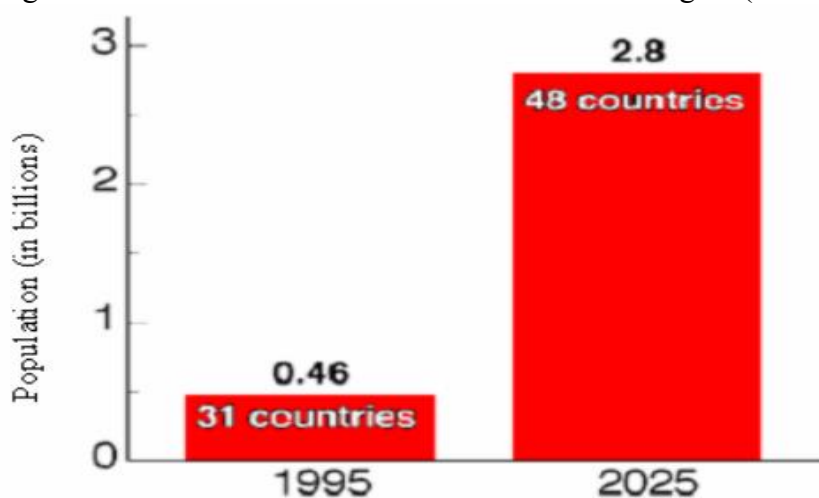
Tahlil va natijalar. Dunyo aholisining 36 foizi suv tanqis bo‘lgan hududlarda istiqomat qilayotgan bir paytda aholi sonining ko‘payishi, iqtisodiyotning o‘sishi va iste’mol shakllarining o‘zgarishi suv resurslariga bo‘lgan talabni kuchaytirdi. Oxirgi 100 yil ichida umumiy suvdan foydalanish 4,5 baravar oshdi: 885 km³ (1920) dan 4001 km³ (2020) gacha. Aholisi 4,4 baravarga o‘sdi: 1,86 milliard kishidan (1920) 8.2 milliard kishiga (2024). 1-jadvalda turli manbalardan olingan ma’lumotlarning sintezi asosida 1901-2020 yillar davomida suvdan jami foydalanish va aholi sonining ko‘rsatkichlari dinamikasi, shuningdek, 2050-yilga bo‘lgan prognozi keltirilgan.

¹ <https://chatgpt.com/backend-api/bing/redirect?query=Yuldashev+2022+O%E2%80%98zbekistonda+suv+tanqisligi+davlat+xususiy+sektor+hamkorligi> O‘zbekistonda suv tanqisligi davlat xususiy sektor hamkorligi

Yer yuzidagi jami suvdan foydalanish dinamikasi (km³)¹

Ko‘rsatkich	Yillar							
	1901	1920	1940	1960	1980	2000	2020	2050
Suvdan foydalanish, km ³	670	885	1110	1752	3073	3786	4001	5500
Aholi, milliard	1.6	1.86	2.3	3.03	4.46	6.14	7.8	9.74

2 milliarddan ortiq odam suv ta'siri yuqori bo'lgan mamlakatlarda yashaydi va 4 milliardga yaqin odam yiliga kamida bir oy davomida jiddiy suv tanqisligini boshdan kechiradi.² Suvga bo'lgan talab ortib borayotganligi sababli, suv ta'siri kuchayib boraveradi. So'nggi yuz yil ichida global iste'mol olti baravarga oshdi va o'sishda davom etmoqda.³ Prognozlar shuni ko'rsatadiki, 2050-yilga borib suvga bo'lgan global talab, agar iste'mol usullari keskin o'zgarmasa, 20-30 foizga oshadi. 1999-yilda qilingan prognozda ham 2025-yilga kelib suv tanqisligiga uchraydigan mamlakatlar soni 48 tani tashkil etishi ko'rsatilgan. (1-rasm)

1-rasm. Suv tanqisligi va suv ta'siriga uchragan mamlakatlar aholisi, 1995-2025 yillar, (Hinrichsen, 1999).

Bu vaqtga kelib, dunyo aholisining yarmidan ko'pi suv ta'siriga duchor bo'ladi. Kuchli suv tanqisligi 2030-yilga kelib 700 million kishini boshqa joylarga ko'chirishi mumkin.⁴

Shu nuqtai nazardan, suv ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish uchun zarur va deyarli barcha Barqaror rivojlanish maqsadlarida (SDG) hissa qo'shadigan omil hisoblanadi. Xavfsiz suv va kanalizatsiyadan foydalanish sog'lom va farovon jamiyatlar uchun juda muhimdir. Suv sog'lom ekotizimlar va biologik xilma-xillikni qo'llab-quvvatlaydi. Bu oziq-ovqat va energiya ishlab chiqarishda va ko'pgina sanoat jarayonlarida juda muhim, shuning uchun suvga kirishning yetishmasligi iqtisodiy o'sishning sekinlashishiga olib keladi. Ba'zi hududlarda qishloq xo'jaligi, sog'liqni saqlash, daromad va farovonlikdagi suv bilan bog'liq yo'qotishlar tufayli ularning o'sish sur'atlari 2050-yilga borib YaIMning 6 foiziga kamayishi mumkin⁵. Inson faoliyati natijasida suvning ifloslanishi sog'likka, iqtisodiyotga va atrof-muhitga zarar yetkazadi, shu bilan birga suv ta'minoti barqarorligini yanada xavf ostiga qo'yadi, natijalar oldindan tushunilganidan ko'ra jiddiyroq va kuzatilishi mumkin bo'lgan iqtisodiy pasayishlarga olib keladi. Shunga

¹ Asian Development Bank. 2022. Sector assessment: agriculture, natural resources, and rural development in Uzbekistan. 9-10-p

² <https://unu.edu/inweh-domain-redirect/un-world-water-development-report-2019-leaving-no-one-behind/> World Water Assessment Programme

³ https://www.unesco.org/en/wwap/wwdr/2020#:~:text=Resources%20chevron_right-UN%20World%20Water%20Development%20Report%202020%20%E2%80%93%20Water%20and%20Climate%20Change.terms%20of%20adaptation%20and%20mitigation. UNESCO and UN-Water 2020

⁴ <https://sustainabledevelopment.un.org/HLPWater> SDG. Knowledge platform. High level Panel Water

⁵ <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/862571468196731247/high-and-dry-climate-change-water-and-the-economy> World Bank 2016a. water Reports. 6-7-p

qaramay, suv yetarli darajada qadrlanmaydi, suv resurslaridan samarali foydalanish uchun tegishli rag‘batlantirish choralari ko‘rilmagan. Suvning qadr-qimmatini tan olmaslik uni isrof qilish va noto‘g‘ri ishlatishning asosiy sababidir.

Darhaqiqat, suv resurslari mo‘l bo‘lgan hududlarga qaraganda suv tanqis hududlarda ko‘proq isrofgarchilik va samarasiz foydalaniladi, bu ko‘pincha noto‘g‘ri siyosat, narxlar va imtiyozlar tufaylidir.

Iqlim o‘zgarishi ham butun dunyo bo‘ylab suv resurslarini keskinlashtirmoqda. Iqlim o‘zgarishi suv aylanishiga o‘lchanadigan ta’sir ko‘rsatadi, suvning mavjudligi, miqdori va sifatini o‘zgartiradi. Iqlim o‘zgarishi gidrologik sikllarni o‘zgartirdi va suv toshqinlari va qurg‘oqchilik kabi suv bilan bog‘liq ekstremal hodisalarning vaqtini, chastotasini va intensivligini oshirdi, bu esa suv mavjudligini oldindan aytib bo‘lmaydigan va ishonchsiz holga keltirdi. Bu hodisalar hamma joyda - suv tanqisligi bo‘lgan hududlarda ham, suv resurslari ko‘p bo‘lgan hududlarda ham vaziyatni yanada og‘irlashtiradi.¹ 1990- yildan beri suv bilan bog‘liq ofatlar eng dahshatli minglab tabiiy ofatlarning deyarli 90 foizini tashkil etib, ba’zi mamlakatlar uchun yillik yalpi ichki mahsulotning 15-40 foizini tashkil etadi.²

Iqlim o‘zgarishi suv sifatiga ham ta’sir qiladi. Masalan, suvning yuqori harorati va erigan kislorod darajasining pastligi chuchuk suv havzalarining o‘zini o‘zi tozalash qobiliyatini pasaytirdi. Suv toshqini paytida ifloslangan oqim va qurg‘oqchilik paytida yuqori ifloslantiruvchi moddalar kontsentratsiyasi suv resurslarini yanada ifloslantiradi. Suv bilan bog‘liq iqlim xavflari oziq-ovqat, energiya, shahar va atrof-muhit tizimlari orqali katta ijtimoiy-iqtisodiy zarar keltiradi.

O‘zbekistonga keladigan bo‘lsak, so‘nggi yillarda O‘zbekistonda davlat siyosatining ijtimoiy-iqtisodiy sohalarini jadal rivojlantirishga katta e’tibor berilmoqda. Bu esa o‘z navbatida respublikaning suvga bo‘lgan ehtiyojining ham keskin ortishiga olib kelmoqda. Suv – bu aholi, iqtisodiyot va ayniqsa qishloq xo‘jaligi ishlab chiqaruvchilari hayoti va faoliyati, shuningdek ekologik muvozanatni saqlash uchun zarur tabiiy resurs hisoblanadi.³

O‘zbekiston suv resurslarining kelgusi balansiga mintaqaning asosiy daryolari shakllanadigan muzliklarning jadal erishi, iqlim o‘zgarishining boshqa jihatlari, shuningdek aholining suvga ortib borayotgan ehtiyojlari va sanoatning rivojlanishi ta’sir ko‘rsatadi. Jahon banki tadqiqotlariga ko‘ra, 2050-yilga borib, Sirdaryo havzasidagi suv resurslari 2-5 % ga, Amudaryo havzasida esa 10-15 % ga kamayishi mumkinligi prognoz qilingan. O‘z navbatida, toza ichimlik suvi tanqisligi mintaqa umumiy yalpi ichki mahsulotining 11 % ga pasayishiga, suv resurslaridan foydalanish tartibining muvofiqlashtirilmasligi tufayli esa har yili kamida 1,75 mlrd AQSH dollari yo‘qotilishiga olib kelishi mumkin.⁴

Butun Markaziy Osiyodagidek, O‘zbekistonga ham iqlim o‘zgarishi avvalo, hududning asosiy daryolarini shakllantiradigan tog‘ muzliklarining erishi bilan tahdid soladi. So‘nggi 50-60 yil davomida muzliklar maydoni taxminan 30 foizga qisqargan. Taxminlarga ko‘ra, harorat 2 darajaga ortganda muzliklar hajmi 50 foizga, 4 darajaga isiganda – 78 foizga kamayadi. Suv taqchilligi bilan bog‘liq vaziyat qo‘shni mamlakatlardan suv yetkazib berilishiga nihoyatda bog‘liq ekanligi bilan yanada murakkablashadi (iste’mol qilinadigan suvning 80 foizi mamlakatga tashqaridan keladi). So‘nggi yillarda O‘zbekiston tomonidan foydalaniladigan suv resurslarining yillik hajmi o‘rta hisobda 51-53 km³ ni tashkil etadi va bu umumiy olingan suv hajmining o‘tgan asr 80-yillariga nisbatan jiddiy tarzda (20 foiz) qisqarganini ko‘rsatadi (shu bilan birga, mamlakat aholisi bir yarim - ikki baravarga ko‘paygan). Kelgusida vaziyat faqat yomonlashadi.

Mavjud suv resurslaridan foydalanishning asosiy muammosi – suv resurslarini yetkazib berish va iste’mol qilishda, ayniqsa, qishloq xo‘jaligida ulardan samarasiz foydalanishdir.

¹ https://www.unesco.org/en/wwap/wwdr/2020#:~:text=Resources%20chevron_right,_UN%20World%20Water%20Development%20Report%202020%20%E2%80%93%20Water%20and%20Climate%20Change,terms%20of%20adaptation%20and%20mitigation. UNESCO and UN-Water 2020. 58-59-p

² <https://sustainabledevelopment.un.org/HLPWater> High level Panel Water 2018 Report

³ <https://lex.uz/docs/-4892953> O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 10.07.2020 yildagi PF-6024-son “O‘zbekiston Respublikasi suv xo‘jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo‘ljallangan konsepsiyasi.

⁴ <https://www.adb.org/sites/default/files/linked-documents/53120-001-ssa.pdf> Asian Development Bank. 2022. Sector assessment: agriculture, natural resources, and rural development in Uzbekistan. 9-10-p

Ko‘rsatib o‘tilgan muammo institutsional, texnologik va kadrlarga oid sabablarga ega. O‘tkazilgan so‘rovnoma va ekspertlar bilan intervyular natijasida aniqlangan quyidagi asosiy muammolar:

- 20–30% suv yo‘qotilishiga sabab bo‘layotgan suv taqsimlash tarmoqlarida eskirgan texnologiyalarning mavjudligi;
- qishloq xo‘jaligida suv tejamkorligini ta‘minlash bo‘yicha zamonaviy texnologiyalar yetarlicha qo‘llanilmayotganligi;
- suvni qayta ishlash koeffitsientining past ekanligi kabi muammolar iqtisodiy samaradorlikka ham salbiy ta‘sir ko‘rsatmoqda.¹

Respondentlarning 65%i xalqaro tajribani joriy qilish suv resurslarining samaradorligini oshirishda zarur deb hisoblagan.²

Xulosa va takliflar. Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, xulosa qilib aytib o‘tish kerakki, rivojlangan mamlakatlarda suvni qayta ishlash va tejamkorlik strategiyalari muvaffaqiyatli amalga oshirilgan, natijada ushbu davlatlarda suvni qayta ishlash va samarali boshqaruv tizimlari yordamida muvaffaqiyatga erishilgan. Ammo, O‘zbekistonda bu kabi strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish borasida hali ham qiyinchiliklar mavjud. Bu esa, O‘zbekistonda suvdan samarali foydalanishga doir imkoniyatlarni cheklaydi. Shu nuqtai nazardan, suv resurslarini samarali boshqarishga doir quyidagi takliflarni tavsiya etamiz:

- global tajribalar yordamida samaradorlikni oshirish, investisiya kiritish va texnologiyalarni yangilash zarur: suv resurslarini boshqarishda raqamli va qayta ishlash texnologiyalariga investitsiyalar iqtisodiy samaradorlikni oshirish bilan birga, ekologik xavflarni kamaytiradi;
- infratuzilmani yangilash: suv taqsimlash tizimlarini zamonaviy texnologiyalar bilan yangilash, shu jumladan aqlli monitoring tizimlarini keng joriy etish zarur.
- xalqaro tajriba asosida islohotlar: Gollandiya va Avstraliya tajribalarini o‘rganib, O‘zbekistonda ham suvni qayta ishlash texnologiyalarini kengaytirish lozim.
- kelajakdagi tadqiqot yo‘nalishlari: suv resurslarini boshqarishdagi ijtimoiy va iqtisodiy omillarni o‘rganish, xususan, iqlim o‘zgarishining suv resurslariga ta‘sirini tahlil qilish zarur. Bundan tashqari, yangi texnologiyalarni joriy etishning iqtisodiy samaradorligini o‘rganish ham muhim yo‘nalish hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 10.07.2020 yildagi PF-6024-son “O‘zbekiston Respublikasi suv xo‘jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo‘ljallangan konsepsiyasi.
2. Asian Development Bank. 2022. Sector assessment: agriculture, natural resources, and rural development in Uzbekistan. 9-10-p
3. World Water Assessment Programme <https://unu.edu/inweh-domain-redirect/un-world-water-development-report-2019-leaving-no-one-behind/>
4. O‘zbekiston Suv xo‘jaligi vazirligi tomonidan “aqlli suv” texnologiyalarini joriy etish loyihalari bo‘yicha. [Elektron resurs] – Kirish rejimi: <https://kun.uz/en/news/2024/08/16/minister-of-water-resources-gives-a-report-on-water-saving-in-uzbekistan>
5. World Water Assessment Programme. [Elektron resurs] – Kirish rejimi: <https://unu.edu/inweh-domain-redirect/un-world-water-development-report-2019-leaving-no-one-behind/>

¹ <https://www.fao.org/aquastat/en/countries-and-basins/country-profiles/country/UZB> FAO AQUASTAT. FAOning global ma‘lumot tizimi O‘zbekiston suv resurslari, foydalanish va boshqaruv tizimlari haqidagi batafsil statistika

² <https://kun.uz/en/news/2024/08/16/minister-of-water-resources-gives-a-report-on-water-saving-in-uzbekistan> O‘zbekiston Suv xo‘jaligi vazirligi tomonidan “aqlli suv” texnologiyalarini joriy etish loyihalari bo‘yicha

6. UNESCO and UN-Water 2020. [Elektron resurs] – Kirish rejimi:
<https://www.unesco.org/en/wwap/wwdr/2020#:~:text=Resources%20chevr%20%E2%80%93%20Water%20and%20Climate%20Change,terms%20of%20adaptation%20and%20mitigation.>
7. SDG. Knowledge platform. High level Panel Water. [Elektron resurs] – Kirish rejimi:
<https://sustainabledevelopment.un.org/HLPWater>
8. World Bank 2016a. water Reports. 6-7-p. [Elektron resurs] – Kirish rejimi:
<https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/862571468196731247/high-and-dry-climate-change-water-and-the-economy>
9. UNESCO and UN-Water 2020. 58-59-p. [Elektron resurs] – Kirish rejimi:
https://www.unesco.org/en/wwap/wwdr/2020#:~:text=Resources%20chevron_right,UN%20World%20Water%20Development%20Report%2020%20%E2%80%93%20Water%20and%20Climate%20Change,terms%20of%20adaptati%20on%20and%20mitigation.
10. High level Panel Water 2018 Report. [Elektron resurs] – Kirish rejimi:
<https://sustainabledevelopment.un.org/HLPWater>
11. Asian Development Bank. 2022. Sector assessment: agriculture, natural resources, and rural development in Uzbekistan. 9-10-p. [Elektron resurs] – Kirish rejimi:
<https://www.adb.org/sites/default/files/linked-documents/53120-001-ssa.pdf>
12. FAO AQUASTAT. FAOning global ma'lumot tizimi O'zbekiston suv resurslari, foydalanish va boshqaruv tizimlari haqidagi batafsil statistika.
<https://www.fao.org/aquastat/en/countries-and-basins/country-profiles/country/UZB>

<p>М.Сотволдиева</p> <p>Значение и управление водными ресурсами в обеспечении экологической и экономической стабильности</p> <p>Аннотация. В статье обосновано значение водных ресурсов в глобальном масштабе и в Узбекистане, подчеркивается их ключевая роль в обеспечении экологической и экономической стабильности на глобальном и местном уровнях. Доказывается, что вода является важным фактором социально-экономического развития и вносит вклад почти во все цели устойчивого развития. Проведен анализ проблем и возможностей управления водными ресурсами в глобальном масштабе и в Узбекистане. На основе результатов исследования предложены рекомендации по эффективному использованию воды и достижению целей устойчивого развития.</p> <p>Ключевые слова: устойчивое развитие, глобальный, проблемы, изменение климата, Узбекистан, управление водными ресурсами, переработка воды, инновационное управление.</p>	<p>M.Sotvoldieva</p> <p>The significance and management of water resources in ensuring ecological and economic stability</p> <p>Abstract. The article substantiates the significance of water resources on both a global scale and within Uzbekistan, emphasizing their crucial role in ensuring ecological and economic stability at global and local levels. It argues that water is an essential factor for socio-economic development and contributes to nearly all sustainable development goals, based on evidence. The problems and opportunities in water resource management at both global and Uzbekistan levels are analyzed. Based on the research results, recommendations are provided for the effective use of water and achieving sustainable development goals.</p> <p>Keywords: sustainable development, global, issues, climate change, Uzbekistan, water resource management, water recycling, innovative management.</p>
--	---

ISSN 2091-5187

☞ “СЕРВИС” ☞

Журнал Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти таҳририят
бўлимида нашрга тайёрланди.

20.11.2024 йилда теришга берилди. 11.12.2024 йилда босишга рухсат этилди.
Офсет босма қоғози. Қоғоз бичими 60x84_{1/8}. “Times” гарнитураси. Офсет
босма усули. Шартли босма табағи 14,6. Ҳисоб-нашриёт
табағи 12,5. Адади 100 нусха. Буюртма № 0134В/24

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг
матбаа бўлимида чоп этилди.
Лицензия № 025316.
Реестр № Х-119112.

Манзил: Самарқанд шаҳри, Шохрух кўчаси, 60-уй.

© Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2024.